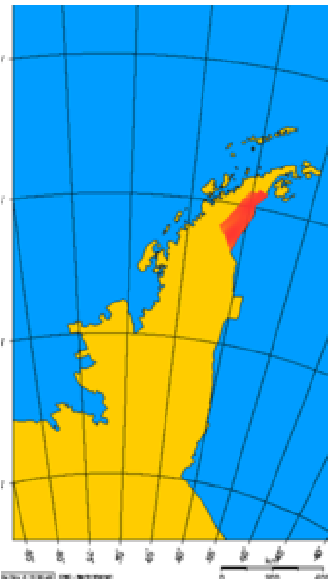

EGYRE PUSZTULÓ, VISSZAHÚZÓDÓ GLECCSEREK

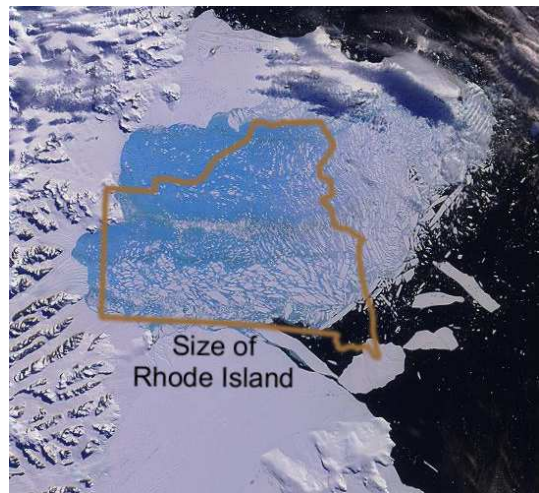
A gleccserek visszahúzódása 1850 óta világszerte megfigyelhető, egyre dinamikusabban zajló jelenség, amelynek lehetséges következménye a vízkészletek csökkenése, a jégárak növény- és állatvilágának pusztulása, hosszú távon pedig a világóceán szintjének emelkedése. A gleccserek visszahúzódásának okait kutató glaciológusok eredményeik publikálására tanulmányokat írtak az üvegházhatású gázok kibocsátása (a szén-dioxid-kibocsátás) és a globális felmelegedés közti összefüggésekről.

A magas hegyvidékek jégsapkáinak eltűnése világszerte megfigyelhető (*Himalája, Alpok, Andok, Kilimandzsáró*). Az 1550 és 1850 között lezajlott kis jégkorszak során a Föld átlaghőmérséklete valamivel alacsonyabb volt a későbbi korokénál. Az ezt követő enyhülés következményeképpen 1850 és 1940 között a gleccserek visszahúzódtak, ez a folyamat azonban az 1950–1980 közötti globális lehűlés eredményeképpen lelassult, sőt, helyenként meg is állt.

Larsen A és a Larsen B selfjege 2005-re teljesen eltűnt (vörössel jelölve)

1980 óta a globális felmelegedés hatására a gleccserek erőteljes olvadásnak indultak a Föld minden táján, sok gleccser el is tűnt. Fenyegetően hat a gleccserek jelenlegi száma. A lényeges a növekvő negatív tendencia 1995 óta, amióta kulcspozícióban lévő gleccserek Grönlandon és Antarktiszon egyaránt a tengerbe omlottak

(Larsen B). Az Antarktisz **Larsen B** selfjege 2002-ben lényegében 2 nap alatt esett szét. A **Larsen A** selfjege 2005 januárjában esett szét. Területe 3250 km² volt. Nyugat-Antarktisz Graham-föld nyugati szélén volt része a **Larsen B** selfjég. A fotón látható terület 240 km hosszú és 50 km széles. Területe 3250 km² volt, melynek 220 méter volt a vastagsága. A 720 milliárd tonnányi jégtömb 50 éves folyamatos hőmérsékletemelkedésnek lett az áldozata. 12 ezer éven át fejlődött a Larsen B Déli-sark keleti részén.

Ezek az események előrevetítik az eddig (1980--2000) 20 cm-es tengerszint-emelkedés növekvő gyorsulását. Mindez az világ összes alacsonyan fekvő területét veszélyezteti. 2015-ben bekövetkezik a globális éghajlati fordulópont, ha az emberiség nem csökkenti radikálisan a szén-dioxid kibocsátását. Utána a folyamatokat már nem lehet befolyásolni. Jelentős mértékben megolvadt a Boulder-gleccser, az Upsala-gleccser, a Columbia-gleccser (*Alaszka*), a felsorolást hosszan lehetne folytatni.

A gleccserek fogyásának sebessége **2007-re kétszeresére gyorsult 1996-hoz képest**. A South Cascade-gleccser (*USA*) 1977-től 2005-ig 27,9 métert húzódtott vissza. A Place-gleccser (*Kanada*) 33,6 méterrel, a Gulkana-gleccser (*USA*) 16,2 méterrel, a Déli-Urumqihe-gleccser 11,6 méterrel, a Centralnij Tujujszuzszi-gleccser (*Kazahsztán*) 16,1 méterrel, a Midre Lovenbreen-gleccser (*Norvégia*) 13,8 méterrel, az Austre Broeggerbreen-gleccser (*Norvégia*) 15,3 méterrel csökkent.

Az egyesült államokbeli **Glacier Nemzeti Park** Montana államban fekszik, a kanadai Alberta és Brit-Columbia határán. A jégkorszakban a gleccserek munkája által keletkeztek a jellegzetes U-alakú völgyek, amelyek nagyon jellemzőek a parkra.

A globális felmelegedés következményeként a gleccserek látványosan és rendkívüli gyorsasággal olvadnak, 1850 és 1979 között területük 73%-kal csökkent. 2007-re csupán 27 gleccser maradt abból a 150-ből, amit 1900 táján jegyeztek fel, ami azt jelenti, hogy 2007-re a gleccserek tömegének ~90%-a elolvadt.

A **Grinnell-gleccser** a Glacier Nemzeti Parkban, amely 1850 óta 1,1 kilométert húzódott vissza.

